

**РОЛЬ АНГЛОМОВНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ЛЕКСИКИ
У ФОРМУВАННІ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
ПЕДАГОГА**

**Анна Слободянюк,
Наталя Гут
(Умань, Україна)**

Підготовка сучасного фахівця відбувається у форматі неперервної освіти, а відтак у навчально-виховному процесі реалізується не тільки функція засвоєння студентами знань, а й спрямованість на самостійне оволодіння знаннями, спроможність використовувати отримані вміння у майбутній професійній діяльності. Мова є живим організмом, який постійно змінюється і не є статичним, а тому сучасному педагогу дуже важливо не лише отримати елементарні знання з іноземної мови, але й удосконалювати мовну компетенцію на усіх рівнях професійної підготовки.

Мета статті полягає у визначенні ролі англomовної педагогічної лексики у формуванні термінологічної компетентності майбутніх фахівців у галузі освіти.

Важливий внесок у розробку проблеми формування термінологічної компетентності майбутніх фахівців зробили лінгводидакти Д. Бобова, З. Гирич, Н. Голуб, Г. Онуфрієнко, І. Дроздова, М. Гуць, Л. Барановська, Н. Безгодова, Н. Бородіна, М. Зарицький. Теоретичні засади щодо засвоєння термінологічної лексики досліджували О. Горошкіна, Т. Донченко, А. Нікітіна, М. Пентиліук, Т. Симоненко [2].

Розглядаючи поняття термінологічної компетентності, Г. Онуфрієнко вважає, що “суттєво поглиблені загальномовні знання та скориговані й професійно скеровані мовленнєві вміння й навички екстраполюються на мову фаху, передусім на її термінологічну систему” [3, 17]. Л. Вікторова трактує її як “здатність фахівця використовувати з точністю і лінгвістичною правильністю терміни в усному і професійному мовленні” [1, 166].

Т. Симоненко термінологічну компетентність розглядає як “інтегральну характеристику ділових і особистісних якостей людини, що відображає не тільки рівень знань, умінь і навичок, достатніх для досягнення цілей професійної діяльності, але й високу соціально-моральну позицію професіонала” [4, 131]. Більш ґрунтовно зміст професійно-термінологічної компетентності пояснюють її функції: інформаційно-комунікативна, аналітико-конструктивна, діяльнісно-регулятивна, формувально-розвивальна та профілактико-виховуюча [1, 172].

Професійне мовлення спеціаліста будь-якої галузі пов’язане з його особистим, індивідуальним словником, що відображає соціальні, психологічні і фахові характеристики конкретної особистості і складається з лексико-фразеологічного ядра (загальноновживаної лексики), професійної термінології та фразеології та слів, пов’язаних з інтересами індивіда. Науково-технічний прогрес наповнив мову новими поняттями, що властиві різним професіям. Мова представників різних галузей виробництва, народного господарства дедалі збагачується, і цей процес відбувається завдяки формуванню мови будь-якої професії, усуненню мовних примітивізмів, збагаченню науково-технічною, суспільно-політичною лексикою і термінологією.

Наш час позначений тим, що майже в усіх національних мовах розвинених країн спостерігається так званий термінологічний вибух, який проявляє себе змінами у галузевих термінологіях, їх диференціації, виникненні термінологічних одиниць для номінації нових понять, в активному проникненні їх у загальнонаціональну мову. Специфіка термінів, як особливого лексичного розряду слів, полягає в тому, що вони створюються лише в процесі виробничої та наукової діяльності й тому функціонують серед людей, що володіють відповідними науковими та виробничими реаліями. Англomовна термінологічна система сфери освіти характеризується як складне, стійке і водночас динамічне утворення, як сукупність лексичних засобів, які обслуговують тематично

лімітовану комунікацію, а саме англomовне спілкування, що відбувається у сфері освіти та / або присвячене освітянським проблемам [5, 4].

Отже, акцентування на розвитку умінь використовувати термінологічні одиниці у професійній сфері є потребою сьогодення. Опанування англomовної термінологічної лексики збільшує шанси майбутнього фахівця бути конкурентоспроможним на світовому ринку праці, адже вільне володіння термінологією є умовою успішної професійної комунікації. Термінологічна компетентність, яку набувають у вищих навчальних закладах студенти, є базовою у їхній подальшій професійно-фаховій та науковій діяльності. Важливим аспектом поширення ролі термінів є поглиблення міжмовної взаємодії, коли терміни однієї мови передаються мовними засобами іншої, що в свою чергу, впливає не просто на встановлення відповідностей між двома мовами, але й на поповнення лексичного запасу мови новими одиницями, розширенням горизонтів сприйняття нових явищ та предметів оточуючої дійсності й поглибленням знань про них.

Формування термінологічної компетентності педагога передбачає наявність певного обсягу фахової термінології, розуміння якості засвоєння такої лексики, сутності та особливостей фахової термінології, здатність до синтезу, аналізу, узагальнення та структурування професійної термінології. Крім того, наявність пізнавально-комунікативних потреб у майбутнього педагога підвищує пізнавальний інтерес до фахової термінології. Іншими чинниками підвищення інтересу до вдосконалення власних знань можуть стати бажання здобути вигіднішу професійну пропозицію, підвищення по службі, прагнення співпрацювати із зарубіжними колегами (ведення ділового листування, переговорів, укладання угод тощо іноземною мовою), досягнути певної мети – стажуватись за кордоном, здобути сертифікат міжнародного зразка у закордонному вузі, здати міжнародні іспити тощо. Сформованість практичних умінь уживання англomовних фахових термінів в усному і писемному мовленні дасть змогу стати членом міжнародних гуртків, товариств, асоціацій професійного спрямування.

Отже, професійне мовлення сфери освіти є формою існування живої мови у навчальній діяльності, що функціонує, розвивається, виконує комунікативні функції, застосовується як спосіб передачі конкретного матеріалу. Сьогоднішній день диктує свої вимоги до підготовки молодих фахівців сфери освіти, які повинні засвоїти термінологічні одиниці не лише рідною мовою, але й іншими мовами. Термінологічна лексика сфери освіти є підґрунтям для формування термінологічної компетентності майбутнього педагога, адже відображає готовність і здатність фахівця демонструвати належні особистісні якості в ситуаціях професійного спілкування, мобілізуючи для цього знання фахової термінології, вміння та навички використовувати з точністю і лінгвістичною правильністю терміни в усному і писемному професійному мовленні відповідно до нормативних. Тенденції світової економіки створюють ситуацію, коли досконале оволодіння англійською мовою термінологічною підсистемою фахових дисциплін, наявність термінологічної грамотності в усному і писемному мовленні, уміння вести бесіду, аналізувати, переконувати, доводити, тобто вирішувати комунікативні завдання в ситуаціях професійного спілкування – це безперечний плюс, який дасть можливість педагогові стати конкурентоспроможним на внутрішньому ринку праці, або й претендувати на працевлаштування за кордоном.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вікторова Л. Методологічні аспекти формування професійно-термінологічної компетентності студентів / Л. Вікторова // Проблеми сучасної педагогічної освіти. Сер. : Педагогіка і психологія. – Ялта : РВВ КГУ, 2007. – Вип. 14, Ч. 2. – С. 164–171.

2. Денищич Т. А. Роль термінологічної компетентності у становленні майбутнього фахівця / Т. А. Денищич // Матеріали V Міжнародного форуму “Особистість у єдиному освітньому просторі”. – Випуск №2(16). – Запоріжжя, 2014. – Режим доступу : http://www.zoippo.zp.ua/pages/el_gurnal/pages/vip16.html

3. Онуфрієнко Г. Науковий стиль української мови : [навч. посіб.] / Г. Онуфрієнко. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 312 с.

4. Симоненко Т. В. Теорія і практика формування професійної мовнокомунікативної компетенції студентів філологічних факультетів [монографія] / Т. В. Симоненко. – Черкаси : Вид. Вовчук О. Ю., 2006. – 328 с.

5. Стефанова Н.О. Сучасна англомовна термінологіка сфери освіти : автореф. дис ... канд. філол. наук: 10.02.04 “Германські мови” / Н. О. Стефанова; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. – Одеса, 2004. – 20 с.